

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

DOHODEK IZ DEJAVNOSTI

Brošura za davčne zavezance, ki opravljajo dejavnost - začetnike

Podrobnejši opis

2. izdaja, MAREC 2017

KAZALO

1.0 Uvod	3
2.0 Vpis fizične osebe, ki opravlja dejavnost v evidence	3
2.1 Vpis podjetnikov v Poslovni register Slovenije	3
2.2 Vpis fizične osebe, ki opravlja dejavnost v davčni register	4
3.0 Obdavčitev fizične osebe, ki opravlja dejavnost po Zakonu o dohodnini.....	5
3.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov	5
Zavezanci, ki ne izpolnjujejo merila za enostavno knjigovodstvo ali tisti, ki ne izberejo načina enostavnega knjigovodstva, vodijo poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva. Poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva so: temeljni knjigi (dnevnik, glavna knjiga) in pomožne knjige (analitične evidence, register opredmetenih osnovnih sredstev).....	6
3.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.....	7
4.0 Plačevanje prispevkov za socialno varnost	8
4.1 Vključitev v obvezno socialno zavarovanje	8
4.2 Osnova za plačilo prispevkov – zavarovalna osnova.....	9
4.3 Stopnje prispevkov za socialno varnost	10
4.4 Obračunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost.....	11
4.5 Plačevanje pavšalnih prispevkov za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic.....	11
5.0 Identifikacija za namene DDV	12
6.0 Druge obveznosti	13
7.0 Informiranje	14

1.0 Uvod

Ta brošura je namenjena davčnim zavezancem (v nadaljevanju: zavezancem), ki začnejo na novo poslovati kot fizične osebe, ki opravljajo dejavnost (podjetniki in druge fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, npr. odvetniki, notarji, zobozdravniki itd.). V brošuri želimo opozoriti na najnujnejše zahteve davčne zakonodaje, ki jo mora zavezanec upoštevati pri svojem poslovanju.

Finančna uprava skladno z zakonom zavezancem posreduje informacije in pojasnila o načinu izvajanja posameznih določb predpisov o obdavčenju ter o načinu izračunavanja in plačevanja davkov. Davčno svetovanje ni v pristojnosti finančne uprave. Davčno svetovanje in storitve v zvezi z izpolnjevanjem davčnih obveznosti opravljajo davčni svetovalci, računovodski servisi in drugi.

2.0 Vpis fizične osebe, ki opravlja dejavnost v evidence

2.1 Vpis podjetnikov v Poslovni register Slovenije

Podjetnik lahko začne opravljati dejavnost, ko je vpisan v Poslovni register Slovenije (v nadaljevanju: PRS), ki ga vodi, upravlja in vzdržuje Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES). Izjema velja v primerih, ko gre za dejavnosti, določene s posebnimi predpisi. V takih primerih mora podjetnik pred začetkom poslovanja v zvezi s temi dejavnostmi, v skladu z zakonom, pridobiti posebno upravno odločbo (obratno dovoljenje, licence ipd.) ali pa izpolniti posebne pogoje, ki so predpisani za opravljanje te dejavnosti in jih preverjajo pristojne inšpekcijske službe.

Vpis podjetnika, vpis sprememb podatkov in vpis prenehanja opravljanja dejavnosti podjetnika se lahko izvede neposredno prek spletnega portala e-VEM (Vse na Enem Mestu) z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila ali na vstopni točki sistema VEM, kjer so podjetniku zagotovljene tudi vse potrebne informacije.

[Vstopne točke VEM](#) so:

- izpostave AJPES;
- upravne enote;
- vstopne točke Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS);
- vstopne točke Gospodarske zbornice Slovenije (GZS);
- vstopne točke SPIRIT Slovenija, javna agencija;
- notarji;
- druge točke VEM (npr. Slovensko-nemška gospodarska zbornica, Zbornica za pospeševanje podjetništva, ŠIGZ Štajerska informacijska gospodarska zbornica itd.).

Na teh točkah odda bodoči podjetnik ali njegov pooblaščenec, ki se mora izkazati s predložitvijo pisnega pooblastila na katerem je overjen podpis pooblastitelja prijavo za vpis v PRS, ki ji mora biti priložena lastnoročno podpisana izjava bodočega podjetnika, da nima neporavnanih dospelih obveznosti iz njegovih prejšnjih poslovanj. Obrazec - Prijava za vpis v PRS je objavljen tudi na [spletni strani AJPES](#).

Točke VEM posredujejo podatke o podjetniku AJPES-u, ki izvede potrebne postopke in izda sklep o vpisu v PRS. Na podlagi pisnega pooblastila podjetnika lahko točka VEM zajema in posreduje določene podatke zainteresiranim institucijam, npr.:

- Finančni upravi Republike Slovenije npr. podatke za vpis v davčni register (DR-03), podatke o predvidenih prihodkih in odhodkih oziroma zahtevkah za ugotavljanje davčne

osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, obvestilo o načinu vodenja poslovnih knjig ipd..

- Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije npr. obrazec M-1 (Prijava oseb v obvezna socialna zavarovanja), Obrazec M-3 (Prijava sprememb podatkov o obveznih socialnih zavarovanjih na odprtih zavarovanjih), obrazec M-2 (Odjava oseb iz obveznih socialnih zavarovanj), obrazec M-DČ (Prijava družinskih članov v obvezno zdravstveno zavarovanje) ipd..

Te podatke lahko bodoči podjetnik dostavi tudi pozneje, in sicer najkasneje v osmih dneh po vpisu v PRS na VEM vstopno točko ali neposredno Finančni upravi Republike Slovenije oziroma Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Izjema velja pri roku vložitve prijave v zavarovanje za delavca v delovnem razmerju, ki mora biti vložena z dnem nastopa dela po pogodbi o zaposlitvi, vendar najkasneje pred začetkom opravljanja dela. V primeru, ko delavec tega dne iz opravičljivih razlogov ne začne z delom, mora biti prijava vložena najkasneje tistega dne, ki je kot dan nastopa dela dogovorjen v pogodbi o zaposlitvi.

2.2 Vpis fizične osebe, ki opravlja dejavnost v davčni register

Podjetnik, ki je subjekt vpisa v PRS (ali druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost in je vpisana v PRS), se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti. Vpis izvede finančni urad na podlagi podatkov iz PRS.

Ne glede na zgoraj navedeno pa mora podjetnik (in druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost in je vpisana v PRS), najkasneje v osmih dneh po vpisu v PRS, sporočiti finančnemu uradu (upoštevajoč svojo organiziranost) podatke o:

- številu in lokaciji poslovnih prostorov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti in pridobivanje prihodkov,
- poslovnih enotah v tujini,
- kapitalskih naložbah doma in v tujini,
- številkah plačilnih računov v tujini,
- povezanih osebah,
- osebi, ki vodi poslovne knjige.

Te podatke lahko podjetnik sporoči preko portala e-VEM oziroma na vstopni točki VEM hkrati s prijavo za vpis v PRS (oziroma najkasneje v osmih dneh po vpisu v PRS). Ne glede na to, pa ima podjetnik možnost predložiti davčne podatke na finančni urad, in sicer najkasneje v osmih dneh po vpisu v PRS.

Druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost in ni vpisana v PRS, predloži finančnemu uradu prijavo za vpis podatkov o opravljanju dejavnosti (obrazec DR-03) v osmih dneh po začetku opravljanja dejavnosti.

Fizična oseba, ki opravlja dejavnost, za katero ni registrskega organa oziroma druge predpisane evidence, predloži finančnemu uradu prijavo za vpis v davčni register (obrazec DR-03) v osmih dneh po začetku opravljanja dejavnosti.

[Pravilnik o vodenju in vzdrževanju davčnega registra](#) (v nadaljevanju: Pravilnik) podrobneje določa vsebino in obliko prijave za vpis v davčni register, listine na katerih temeljijo podatki, ki se vpisujejo v davčni register in način prijave sprememb.

Fizična oseba, ki opravlja dejavnost mora opraviti prijavo za vpis v davčni register in javiti spremembo ali dopolnitev podatkov o dejavnosti, ki jih vsebuje prijava za vpis v davčni register, na obrazcu DR-03 (ki je priloga Pravilnika, objavljen pa je tudi na spletni [strani FURS](#)).

[Zakon o finančni upravi \(ZFU\)](#) v 55. členu določa, da mora oseba, ki je vpisana v davčni register, v osmih dneh po nastanku spremembe sporočiti finančnemu uradu vse spremembe podatkov, ki jih vsebuje davčni register in jih finančni urad ne pridobi po uradni dolžnosti.

3.0 Obdavčitev fizične osebe, ki opravlja dejavnost po Zakonu o dohodnini

Dohodki, ki jih fizična oseba doseže z opravljanjem dejavnosti, so obdavčeni z dohodnino, in sicer kot dohodek iz dejavnosti. [Zakon o dohodnini \(ZDoh-2\)](#) v 46. členu določa, da se za dohodek iz dejavnosti šteje dohodek, dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti, ne glede na namen in rezultat opravljanja dejavnosti.

Opravljanje dejavnosti pomeni opravljanje vsake podjetniške, kmetijske ali gozdarske dejavnosti, poklicne dejavnosti ali druge neodvisne samostojne dejavnosti, vključno z izkoriščanjem premoženja in premoženjskih pravic.

Poleg podjetnikov so zavezanci za dohodek iz dejavnosti tudi druge fizične osebe, ki priglasijo opravljanje dejavnosti na podlagi drugih predpisov (npr. notarji, odvetniki, novinarji, poklicni športniki, itd.).

Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti se ugotavlja na enega izmed naslednjih načinov:

- z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali
- z upoštevanjem normiranih odhodkov.

3.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, je davčna osnova dobiček, ki se ugotovi tako, da se od prihodkov, ustvarjenih v koledarskem letu, odštejejo odhodki. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja poleg [Zakona o dohodnini \(ZDoh-2\)](#) tudi [Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb \(ZDDPO-2\)](#). Po določilih tega zakona se pri ugotavljanju dobička priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida v skladu s predpisi oziroma računovodskimi standardi.

Zavezanci morajo davčnemu organu najkasneje do 31. marca tekočega leta predložiti obrazec davčnega obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, v katerega vpišejo prihodke in odhodke, ki so jih dosegli v preteklem letu. V davčnem obračunu lahko zavezanci uveljavljajo tudi davčne olajšave, ki jih določa [Zakon o dohodnini \(ZDoh-2\)](#), in sicer:

- olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj,
- olajšavo za investiranje,
- olajšavo za zaposlovanje,
- olajšavo za zaposlovanje invalidov,
- olajšavo za zavezanca invalida,
- olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- olajšavo za donacije.

Od ugotovljene davčne osnove tj. dobička, morajo zavezanci plačati akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Pri izračunu akontacije dohodnine se upoštevajo stopnje dohodnine iz davčne lestvice (od 16 do 50 %), zavezanci pa lahko upoštevajo tudi splošno, dodatno splošno olajšavo in posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane. Te olajšave lahko upoštevajo pod pogojem, da jim za posamezno davčno leto te olajšave niso bile upoštevane pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, ali jim je bilo na ta način upoštevanih manj kot 5/12 teh olajšav. Poleg omenjenih olajšav lahko zavezanci upoštevajo tudi olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih zavezanci plačujejo zase v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, če so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani kot samozaposlene osebe.

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna se določi tudi predhodna akontacija dohodnine, ki se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek prehodne akontacije presega 400 evrov), ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

Obroki predhodne akontacije dospejo v plačilo na zadnji dan obdobja, na katerega se nanašajo (tj. na zadnji dan v mesecu ali na zadnji dan v trimesečju), in morajo biti plačani v desetih dneh po dospelosti.

Zavezanci, ki začnejo opravljati dejavnost, sami izračunajo predhodno akontacijo v znesku glede na višino predvidene davčne osnove davčnega leta, za katero se plačuje predhodna akontacija. Obrazložen izračun predvidene davčne osnove, višino predhodne akontacije ter obrovov predhodne akontacije predložijo davčnemu organu v osmih dneh od vpisa v primarni register oziroma od vpisa v uradno evidenco organa, in sicer hkrati ob predložitvi prijave za vpis v davčni register.

Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, morajo voditi poslovne knjige ter pri tem upoštevati določila [Zakona o gospodarskih družbah \(ZGD-1\)](#) in [Slovenske računovodske standarde \(2016\)](#). Splošna pravila o računovodenju določa [Zakon o gospodarskih družbah \(ZGD-1\)](#), ki med drugim določa tudi sistem vodenja poslovnih knjig (enostavno, dvostavno knjigovodstvo).

Zavezanci, katerih podjetja ustrezajo merilom za majhne družbe, vodijo poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva in skladno s SRS **30 (2016)**, če niso v zadnjem poslovnem letu prekoračili dveh izmed naslednjih meril:

- da povprečno število delavcev ne presega tri,
- da so letni prihodki nižji od 50.000 evrov,
- da povprečna vrednost aktive izračunana kot polovica seštevka vrednosti aktive na prvi in zadnji dan poslovnega leta ne presega 25.000 evrov.

Po sistemu enostavnega knjigovodstva lahko vodijo poslovne knjige tudi zavezanci začetniki, če ne zaposlujejo povprečno več kot tri delavce. Poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva so: knjiga prihodkov in odhodkov, evidenca terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev, knjiga ostalih terjatev in obveznosti, register opredmetenih osnovnih sredstev.

Zavezanci, ki ne izpolnjujejo merila za enostavno knjigovodstvo ali tisti, ki ne izberejo načina enostavnega knjigovodstva, vodijo poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva. Poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva so: temeljni knjigi (dnevnik, glavna knjiga) in pomožne knjige (analitične evidence, register opredmetenih osnovnih sredstev).

3.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov pomeni poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove, saj zavezancem ni treba voditi evidenc o odhodkih oziroma stroških, ki jih imajo pri poslovanju.

Zavezanci, ki že opravljajo dejavnost lahko ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, če takšen način ugotavljanja davčne osnove priglasijo davčnemu organu in če njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 50.000 eurov, ali če v davčnem letu pred tem davčnim letom, njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 100.000 eurov in je bila pri njih v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas, neprekinjeno najmanj pet mesecev. Ne glede na navedeno lahko zavezanci iz drugega odstavka 47. člena [Zakon o dohodnini \(ZDoh-2\)](#) ugotavljajo davčno osnovo naslednjega davčnega leta z upoštevanjem normiranih odhodkov, če takšen način ugotavljanja davčne osnove priglasijo davčnemu organu in njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 100.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, v skladu z zakonom, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov zavezanci lahko priglasijo v okviru davčnega obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki ga morajo davčnemu organu predložiti najpozneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Sestavni del njihove priglasitve, ki se opravi na obračunu in z oddajo posebne Priloge 15 je tudi izjava, da za davčno leto uveljavljajo ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, in izjava o izpolnjevanju pogojev določenih v [Zakonu o dohodnini \(ZDoh-2\)](#). Če zavezanci opravijo priglasitev po roku, jo davčni organ s sklepom zavrže.

Zavezanci, ki na novo začnejo z opravljanjem dejavnosti, opravijo priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov za prvo davčno leto opravljanja dejavnosti hkrati ob predložitvi prijave za vpis v davčni register v osmih dneh od vpisa v primarni register oziroma od vpisa v uradno evidenco organa. Sestavni del priglasitve je izjava, da za davčno leto, v katerem so začeli na novo opravljati dejavnost, uveljavljajo ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov ter izjava o izpolnjevanju pogojev določenih v [Zakonu o dohodnini \(ZDoh-2\)](#). Pri teh zavezancih, ki so na novo začeli opravljati dejavnost, se prihodkovni pogoj ne ugotavlja oziroma se ugotavlja na podlagi osmega odstavka 48. člena [Zakon o dohodnini \(ZDoh-2\)](#). Če zavezanci opravijo priglasitev po roku, jo davčni organ s sklepom zavrže.

Zavezanci ugotovijo davčno osnovo na način, da od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirane odhode v višini 80% prihodkov. Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva prihodke ob njihovem nastanku (tj. fakturirana realizacija). Dohodnina od dohodka iz dejavnosti se odmeri po 20% davčni stopnji in se šteje kot dokončen davek. Zavezanci pri izračunu dohodnine ne morejo uveljavljati davčnih olajšav (npr. olajšave za investiranje, olajšave za zaposlovanje, olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj, olajšave za donacije itd.).

Zavezanci ugotovijo dohodnino od dohodka iz dejavnosti v davčnem obračunu, ki ga morajo davčnemu organu predložiti najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto.

Na podlagi davčnega obračuna se določi tudi akontacija, ki se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek akontacije ne presega 400 evrov).

Obroki akontacije dospejo v plačilo na zadnji dan obdobja, na katerega se nanašajo in morajo biti plačani v desetih dneh po dospelosti. Če je znesek obračunane dohodnine na letni ravni večji od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, zavezanci doplačajo razliko dohodnine. Če je znesek obračunane dohodnine na letni ravni manjši od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, se zavezancem dohodnina vrne.

Šteje se, da so davčni zavezanci priglasili ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov in se odločili za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, če do 31. marca leta, za katero ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, oziroma do poteka roka za predložitev davčnega obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ne obvestijo davčnega organa o prenehanju ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. Govorimo torej o avtomatičnem podaljšanju.

Obvestilo o prenehanju ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, ki ga zavezanci predložijo po roku, ki ga določa [Zakon o davčnem postopku \(ZDavP-2\)](#), davčni organ s sklepom zavrže.

Zavezanci, ki dve zaporedni predhodni davčni leti ne izpolnjujejo pogojev za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, določenih v [Zakon o dohodnini \(ZDoh-2\)](#), so dolžni v davčnem letu, ki sledi dvema zaporednima predhodnima davčnima letoma, ugotavljati davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ter voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki so jih dolžni voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

4.0 Plačevanje prispevkov za socialno varnost

4.1 Vključitev v obvezno socialno zavarovanje

Fizične osebe, ki samostojno opravljajo pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost, so ena izmed kategorij oseb, ki se na podlagi svoje aktivnosti obvezno vključijo v sistem obveznega socialnega zavarovanja v Republiki Sloveniji, če niso zavarovane iz druge prednostne pravne podlage (iz delovnega razmerja). V predpisih o socialnem zavarovanju so te osebe poimenovane kot samozaposlene osebe. V obvezno zavarovanje se praviloma vključijo za polni delovni čas.

Obvezno zavarovanje za samozaposleno osebo se začne z dnem vpisa v predpisan register in konča z dnem izbrisa iz registra, z dnem, ko izpolni pogoje za zavarovanje iz drugega pravnega naslova (iz naslova delovnega razmerja), z začetkom osebnega stečaja, z dnem prenehanja veljavnosti delovnega dovoljenja (če je zavarovanec tujec, ki za delo v Republiki Sloveniji potrebuje delovno dovoljenje).

Samozaposlena oseba je obvezno vključena v vsa obveznega zavarovanja:

- pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- zdravstveno zavarovanje,
- zavarovanje za starševsko varstvo,
- zavarovanje za primer brezposelnosti.

Vlaganje prijav in odjav zavarovanja

Samozaposlena oseba mora sama vložiti prijavo in odjavo zavarovanja pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), na vstopni točki VEM oziroma prek sistema e-VEM, najpozneje v osmih dneh po začetku opravljanja dejavnosti.

4.2 Osnova za plačilo prispevkov – zavarovalna osnova

Določitev zneska zavarovalne osnove

Samozaposlene osebe plačujejo prispevke za socialno varnost (v nadaljevanju: prispevke) od zavarovalne osnove. Zavarovalna osnova je v skladu s 145. členom [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) določena v višini doseženega dobička zavarovanca, ugotovljenega v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, v katerem niso upoštevani obračunani prispevki za socialno varnost ter znižanje in povečanje davčne osnove, preračunanega na mesec. Za samozaposlene osebe se tako ugotovljeni dobiček za določitev zavarovalne osnove zniža za 25 % (v letu 2014 za 30 %, v letu 2015 pa za 28 %). Najvišja zavarovalna osnova je določena v višini 3,5-kratnika povprečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec.

Če dobiček samozaposlene osebe ne preseže 60 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec (v nadaljevanju: PP), je zavarovalna osnova 60 % PP.

Prehodno obdobje za določitev dobička za določitev najnižje zavarovalne osnove in najnižje zavarovalne osnove

- Po določi drugega in enajstega odstavka 410. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) znaša dobiček za določitev najnižje zavarovalne osnove in najnižja zavarovalna osnova za plačilo prispevkov: v letu 2013: minimalna plača,
- v letu 2014: minimalna plača,
- v letu 2015: 54 % PP
- v letu 2016: 56 % PP,
- v letu 2017: 58 % PP,
- v letu 2018: 60 % PP.

Kdaj se zavarovalna osnova določi na novo ?

Zavarovalna osnova se določi na podlagi podatkov – iz obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti ali iz odločbe o odmeri dohodnine, ali obračuna davčnega odtegljaja, ali obvestila o višini dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti – za preteklo leto z upoštevanjem podatka o znesku obveznih prispevkov za obvezno zavarovanje, plačanih s strani RS, ter glede na podatke o povprečni letni plači zaposlenih v Republiki Sloveniji, za leto, na katero se nanaša dobiček, na podlagi katerega se določa zavarovalna osnova. Za obračun akontacije dohodnine oziroma obračun dohodnine se pri tem šteje obračun, ki je bil oziroma bi moral biti vložen do roka, določenega z zakonom, ki ureja davčni postopek, pri čemer se zavarovalna osnova na novo določi najpozneje za mesec april.

Po navedenem postopku določena zavarovalna osnova se uporablja do določitve dobička za naslednje obdobje.

Zavarovalna osnova ob vstopu v obvezno zavarovanje

Zavezanec – samozaposlena oseba ob vstopu v zavarovanje plačuje prispevke od zavarovalne osnove v znesku, ki je določen kot minimalna osnova v posameznem obdobju. Izjema velja za zavezanca, ki je bil v obdobju šestih mesecev pred vstopom v zavarovanje zavarovan na enaki zavarovalni podlagi. V tem primeru se prispevki plačujejo od zavarovalne osnove, od katere je zavezanec plačeval prispevke pred izstopom iz zavarovanja.

Oprostitev plačila prispevkov ob prvem vpisu v poslovni register ali drug predpisan register (velja od 1. 7. 2013 dalje)

V skladu s štirinajstim odstavkom 145. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) so samozaposlene osebe oproščene plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavarovanca in prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delodajalca po prvem vpisu v poslovni register ali drug register oziroma evidenco:

- v prvih 12 mesecih v višini 50 % zneska prispevka,
- v naslednjih 12 mesecih v višini 30 % zneska prispevka.

Oprostitev plačila prispevkov ob prvem vpisu v poslovni register ali drug predpisan register velja od 1. 7. 2013 dalje.

Pogoj prvega vpisa po določbi štirinajstega odstavka 145. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) izpolnjuje le zavezanec, ki predhodno nikoli ni opravljal samostojne dejavnosti na podlagi vpisa v kateri koli register samostojnih dejavnosti.

Povečanje in znižanje zavarovalne osnove

Samozaposlena oseba lahko plačuje prispevke od zavarovalne osnove, ki je višja od določene zavarovalne osnove. Najvišja osnova za prispevke samozaposlenih oseb znaša 3,5-kratnik PP (350% PP/mesec).

Če zavarovanec oceni, da zavarovalna osnova ne ustreza pričakovanemu dobičku v tekočem letu, lahko za naprej plačuje prispevke od zavarovalne osnove, zmanjšane za največ 20 %, vendar najmanj od minimalnega zneska zavarovalne osnove, ki velja v posameznem obdobju.

Če v tem primeru zavarovalna osnova, ugotovljena na podlagi dejanskega dobička za to leto, preseže znižano zavarovalno osnovo, od katere so se plačevali prispevki, za več kot 20 %, se v prihodnjem obdobju prispevki plačujejo od zavarovalne osnove, določene na podlagi dejansko ugotovljenega dobička, povečane za 20 %. Znižana zavarovalna osnova velja, dokler se ne določi na novo.

Samozaposlena oseba lahko uveljavlja povečanje oziroma znižanje zavarovalne osnove v obračunu prispevkov za socialno varnost.

4.3 Stopnje prispevkov za socialno varnost

Stopnje prispevkov določa [Zakon o prispevkih za socialno varnost - ZPSV](#), za določene zavarovance pa so stopnje prispevkov določene v [Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) in [Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#), in so razvidne iz spodnje tabele:

Vrsta prispevka	Stopnja prispevka zavarovanca	Stopnja prispevka delodajalca
za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	15,50 %	8,85 %
za zdravstveno zavarovanje	6,36 %	6,56 %
za starševsko varstvo	0,10 %	0,10 %
za zaposlovanje	0,14 %	0,06 %
za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	/	0,53 %
SKUPAJ	22,10 %	16,10 %

4.4 Obračunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost

Samozaposlene osebe so same zavezanci za obračun in plačilo prispevkov delojemalca in prispevkov delodajalca.

Po 352. členu [Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2](#) samozaposlene osebe izračunavajo prispevke v obračunu prispevkov za socialno varnost, ki mora vsebovati vse podatke, ki so potrebni za izračun in nadzor pravilnosti izračuna prispevkov za socialno varnost. Obrazec obračuna prispevkov za socialno varnost je predpisan s [Pravilnikom o obrazcih za obračun prispevkov za socialno varnost](#).

Samozaposlena oseba obračun prispevkov za socialno varnost predloži na obrazcu Obračun prispevkov za socialno varnost – OPSVZ obrazec in posreduje davčnemu organu do 15. dne v mesecu za pretekli mesec (353. člen [Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2](#)). **Prispevki morajo biti plačani do 20. v mesecu za pretekli mesec na predpisane vplačilne račune.**

Samozaposlene osebe OPSVZ obrazec predložijo izključno v elektronski obliki prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki. Dostop in oddaja obračunov je mogoča z uporabo certificiranih digitalnih potrdil. Navodila za registracijo in uporabo potrdil so objavljena [na spletnem naslovu](#) FURS.

Za mesec januar 2017 in naprej bo davčni organ sestavljal predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga vročil zavezancu elektronsko prek portala eDavki najkasneje do 10. v mesecu za pretekli mesec.

Če podatki v POPSV, ki ga je pripravil davčni organ, niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV davčni organ v sistem eDavki ni odložil, mora zavezanec sam predložiti OPSVZ obrazec najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Zavezanec mora sam v OPSVZ obrazcu posredovati tudi morebitne spremembe osnov, ki so posledica uveljavljanja določenih pravic (bolniški stalež, starševski dopust) ali če se odloči za spremembo (povišanje, znižanje) zavarovalne osnove.

Za zavezance, za katere so predizpolnjeni podatki v POPSV pravilni in popolni, se dodatna aktivnost v zvezi z obračunom prispevkov ne zahteva. Po določbi šestega odstavka 353.a člena [Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2](#) bo v tem primeru POPSV postal obračun prispevkov, ki bo tudi izvršilni naslov v skladu z drugim odstavkom 145. člena [Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2](#).

V primeru, da bo zavezanec oddal OPSVZ obrazec do 15. dne v mesecu za pretekli mesec po tem, ko je davčni organ zanj že sestavil POPSV, velja obračun prispevkov za socialno varnost, ki ga je oddal zavezanec.

4.5 Plačevanje pavšalnih prispevkov za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

Zavezanci, ki dejavnost opravljajo kot postranski poklic oziroma so v obvezno zavarovanje vključeni na drugi podlagi (praviloma na podlagi delovnega razmerja), so obvezno zavarovani za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Iz tega naslova plačujejo prispevke za posebne primere zavarovanja v pavšalnih zneskih. Ob plačilu teh prispevkov zavezanci davčnemu organu ne predlagajo obračuna prispevkov, saj za te primere ni predpisan obrazec.

1. Pavšal za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

V skladu s prvo alinejo prvega odstavka 20. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) je oseba, ki samostojno opravlja pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost, vendar ni zavarovana po 15. členu tega zakona, pri opravljanju navedene dejavnosti obvezno zavarovana za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni.

V skladu s prvim odstavkom 143. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) se prispevek za navedene zavezance plača v pavšalnih zneskih, ki jih določi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Navedeni zneski so določeni s [Sklepom o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja](#).

Veljavni znesek pavšala za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je objavljen [na spletni strani FURS](#).

Zavezanci plačujejo navedeni prispevek mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec. Če v mesecu opravljajo dejavnost 15 dni ali manj, ti zavezanci plačajo polovico predpisanega zneska.

2. Pavšal za zdravstveno zavarovanje

Osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 10. točke 17. člena [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#).

Od februarja 2014 dalje osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, plačujejo prispevek za poškodbo pri delu in poklicno bolezen v mesečnem znesku, ki se določi v višini 0,53 % od povprečne bruto plače za oktober preteklega leta.

Od februarja 2014 dalje osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, plačujejo tudi mesečni prispevek na podlagi druge alineje prvega odstavka 55.a člena [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#), po stopnji 6,36 % od zneska 25 % povprečne bruto plače za oktober preteklega leta.

Zneski navedenih prispevkov, ki veljajo v tekočem obdobju, so objavljeni [na spletni strani FURS](#).

Zavezanci navedene prispevke plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec, in sicer ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Pojasnila v zvezi s prispevki samozaposlenih oseb so objavljena na [spletni strani FURS](#).

5.0 Identifikacija za namene DDV

Zavezanec, ki kjerkoli neodvisno opravlja katerokoli ekonomsko dejavnost skladno s 5. členom [Zakona o davku na dodano vrednost \(ZDDV-1\)](#) in v obdobju zadnjih 12 mesecev preseže oziroma je verjetno, da bo presegel znesek 50.000 evrov obdavčljivega prometa, mora pristojnemu davčnemu uradu predložiti zahtevek za izdajo identifikacijske številke za DDV.

V obdavčljiv promet iz prvega odstavka se pri fizični osebi všteva obdavčljiv promet, ki ga fizična oseba dosega iz naslova opravljanja neodvisne gospodarske dejavnosti (kot podjetnik, zasebnik oziroma fizična oseba).

Če povezane osebe opravljajo dobave blaga iste vrste oziroma storitve iste narave, se za namene 94. člena [Zakona o davku na dodano vrednost \(ZDDV-1\)](#) skupni znesek obdavčljivega prometa povezanih oseb v obdobju 12 mesecev šteje kot znesek, ki ga vsaka povezana oseba doseže sama. Za povezane osebe se štejejo osebe, ki so kot take določene v predpisih o obdavčitvi dohodkov pravnih in fizičnih oseb.

Zavezancem, ki opravljajo izključno oproščeno dejavnost, ni treba predložiti zahtevka za izdajo identifikacijske številke za DDV.

Zavezanec pristojnemu finančnemu uradu predloži zahtevek za izdajo identifikacijske številke za DDV najpozneje v mesecu, v katerem je verjetno, da bo vrednost obdavčljivega prometa preseгла znesek 50.000 evrov.

Zavezanec lahko zahtevek za izdajo identifikacijske številke predloži že s prvimi, navzven vidnimi aktivnostmi, ki so usmerjene na opravljanje dejavnosti (pripravljalna dela, prva nabava blaga, nakup opreme, itd.). Kot dokazilo, da namerava opravljati dejavnost, davčnemu uradu predloži pogodbe ali predpogodbe, poslovni načrt, listine o nabavah za namene opravljanja dejavnosti ipd.

Zavezanec mora predložiti prijavo oziroma zahtevek za izdajo identifikacijske številke za DDV v elektronski obliki preko sistema e-Davki. V zahtevku za izdajo identifikacijske številke za DDV mora navesti podatke, ki so predpisani z obrazcem DDV-P2.

Zavezanec, ki se prostovoljno odloči za obračunavanje DDV skladno z Zakonom o davku na dodano vrednost, mora svojo izbiro vnaprej priglasiti pristojnemu davčnemu uradu in jo uporabljati najmanj 60 mesecev.

6.0 Druge obveznosti

Če fizična oseba, ki opravlja dejavnost, zaposluje delavce, mora vložiti prijavo v zavarovanje z dnem nastopa dela po pogodbi o zaposlitvi, vendar najkasneje pred začetkom opravljanja dela. V primeru, ko delavec tega dne iz opravičljivih razlogov ne začne z delom, mora biti prijava vložena najkasneje tistega dne, ki je kot dan nastopa dela dogovorjen v pogodbi o zaposlitvi.

Skladno s 134. členom [Zakona o delovnih razmerjih \(ZDR-1\)](#) mora delodajalec delavcu zagotavljati plačo za mesečna obdobja, izplačati pa najkasneje 18. v mesecu za pretekli mesec. Delodajalec je dolžan delavcu do konca plačilnega dne izdati pisni obračun, iz katerega so razvidni podatki o plači, nadomestilu plače, povračila stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki, do katerih je delavec upravičen na podlagi zakona, kolektivne pogodbe, splošnega akta delodajalca ali pogodbe o zaposlitvi, obračun in plačilo davkov in prispevkov ter plačilni dan. Iz pisnega obračuna morajo biti razvidni tudi podatki o delavcu in delodajalcu. Delodajalec je dolžan najkasneje do 31. januarja delavcu izdati pisni obračun plač in nadomestil plač za preteklo koledarsko leto, iz katerega sta razvidna tudi obračun in plačilo davkov in prispevkov.

Na dan izplačila plače, nadomestila plače in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, mora delodajalec kot plačnik davka davčnemu organu predložiti obračun davčnih odtegljajev (REK-1 obrazec), v katerem opravi obračun akontacije dohodnine ter obveznih prispevkov za socialno varnost. Obračunane obveznosti mora delodajalec plačati **pa najpozneje v petih dneh od izplačila** dohodka.

Fizična oseba, ki opravlja dejavnost, mora davčnemu organu predložiti obračun davčnega odtegljaja tudi v primeru morebitnih drugih izplačil obdavčljivega dohodka, ki ga kot plačnik davka opravi fizičnim osebam (npr. avtorski honorar, izplačilo fizični osebi po pogodbi o delu,

izplačila dijakom in študentom za obvezno prakso, itd.). Obračun davčnega odtegljaja mora predložiti na ustreznem REK obrazcu (REK-1a, REK-2) na dan izplačila dohodka, **najpozneje v petih dneh od izplačila dohodka pa mora plačati obračunan davčni odtegljaj ter obvezne prispevke za socialno varnost. Izjema sta posebni davek na določene prejemke, ki se plačuje od izplačil po podjemnih pogodbah, najpozneje v treh dneh po izplačilu dohodka, ter dajatev od začasnega ali občasnega dela upokojencev, ki se plačuje na dan izplačila dohodka.**

Vsebina in oblika REK obrazcev ter način predložitve davčnemu organu je določen s [Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu](#). Plačnik davka predloži REK obrazec v elektronski obliki po sistemu eDavki.

7.0 Informiranje

Zavezanec lahko potrebne informacije in dodatna pojasnila dobi [na pristojnem finančnem uradu](#).

Informacije in podrobnejša pojasnila so na voljo tudi na [spletni strani FURS](#), kjer so objavljeni tudi davčni predpisi ter predpisani obrazci z navodili za njihovo izpolnjevanje in pojasnila.